

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudce Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **PRAGON s.r.o.**, sídlem Imrychova 883/9, Praha 4, zastoupené JUDr. Petrem Folprechtem, advokátem, sídlem Nádražní 344/23, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, sídlem Těšnov 65/17, Praha 1, týkající se žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu spočívajícího v označování outkovky pestré (*Coriolus versicolor*) za potravinu nového typu a její vedení v seznamu potravin nového typu a v Systému rychlého varování pro potraviny a krmiva, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2021, č. j. 6 A 81/2021 - 46,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala žalobu ke Krajskému soudu v Brně. Z textu žaloby a žalobních petitů vyplývá, že stěžovatelka žalobou napadla označování outkovky pestré (*Coriolus versicolor*) za potravinu nového typu a její vedení v seznamu potravin nového typu a v Systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (*Rapid Alert System for Food and Feed*, RASFF). Jako žalované označila Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci, ústřední inspektorát, Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci, inspektorát v Praze a Ministerstvo zemědělství

[2] Žalobkyně v žalobě uvedla, že byla dopisem Ministerstva zdravotnictví ze dne 11. 11. 2013 informována o skutečnosti, že v aktualizovaném katalogu potravin nového typu byla zveřejněna složka *Coriolus versicolor* jako složka potravin nového typu, přičemž následně došlo dne 6. 1. 2014 k zápisu do systému RASFF. Vklad do RASFF ze dne 6. 1. 2014 byl proveden na základě pravomocného rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce ze dne 11. 12. 2013, které bylo následně zrušeno rozsudkem městského soudu ze dne 22. 6. 2017.

Podkladový akt pro vklad do RASFF ze dne 6. 1. 2014 byl zrušen rozhodnutím Státní zemědělské a potravinářské inspekce ze dne 17. 7. 2019, které nabylo právní moci dne 24. 7. 2019.

[3] Žaloba byla soudem vyhodnocena jako zásahová žaloba dle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“). Žaloby proti jednotlivým žalovaným byly vyloučeny k samostatnému projednání a žaloba proti Ministerstvu zemědělství (a rovněž žaloba proti Státní zemědělské a potravinářské inspekci, Inspektorátu v Praze) byla postoupena Městskému soudu v Praze.

[4] Městský soud ohledně objektivní a subjektivní lhůty k podání žaloby vyšel ze závěrů rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015 - 160. S odkazem na usnesení rozšířeného senátu ze dne 13. 10. 2015, č. j. 7 As 107/2014 - 53, v němž zdejší soud posuzoval povahu zásahu spočívajícího v provedení nebo neprovedení zápisu údajů o právních vztazích a jiných údajů do katastru nemovitostí záznamem podle § 7 a § 8 zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve spojení s § 5 a § 6 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, dospěl k dílčímu závěru, že zápis údajů v katalogu a systému RASFF je jednorázově učiněným úkonem (zásahem) s účinky do doby, než je tento zápis *in eventum* odstraněn (vymazán), Nejde tedy o trvalý zásah, nýbrž o jednorázový zásah s trvalými účinky. Jestliže žalobkyně tvrdí, že dopisem ze dne 11. 11. 2013 byla informována o zveřejnění složky *Coriolus versicolor* v katalogu a že dne 24. 7. 2019 nabylo právní moci rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce, které zrušilo předchozí podkladové rozhodnutí, je zřejmé, že nejpozději ke dni 24. 7. 2019 se o nezákonném zásahu dozvěděla. Subjektivní dvouměsíční lhůta pro podání žaloby proto uplynula nejpozději dnem 25. 9. 2019. Zároveň městský soud konstatoval, že marně uplynula i dvouletá objektivní lhůta pro podání žaloby. Ta začala běžet okamžikem, kdy k tvrzenému nezákonnému zásahu mělo dojít, tj. počínaje listopadem 2013, pokud jde o zveřejnění složky *Coriolus versicolor* v katalogu, resp. od 6. 1. 2014, kdy došlo k vložení *Coriolus versicolor* do systému RASFF. Soud proto žalobu odmítl pro opožděnost.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření ke kasační stížnosti a následné repliky

[5] Stěžovatelka namítala nepřezkoumatelnost rozhodnutí městského soudu.

[6] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala, že městský soud do svého usnesení nezahrnul spolek HABEAS CORPUS a spolek Unie příznivců Tradiční čínské medicíny, které žalobu podepsaly ve zjevném úmyslu vykonávat práva osoby zúčastněné na řízení. S osobami zúčastněnými na řízení soud vůbec nejednal.

[7] Stěžovatelka dále namítala, že městský soud vydal usnesení o odmítnutí, aniž by zkoumal bližší okolnosti případu a argumentaci žalobkyně a osob zúčastněných na řízení. Soud tak porušil právo na spravedlivý proces. Podle stěžovatelky měl soud provést dokazování ohledně skutečnosti, zda byla lhůta pro podání žaloby splněna. Pokud měl soud pochybnosti o dodržení lhůty k podání žaloby, měl žalobkyni vyzvat k upřesnění a doložení splnění lhůty.

[8] Stěžovatelka nesouhlasila ani s vlastním posouzením lhůty pro podání žaloby. Povinnost žalovaného provést opravu v databázi RASFF a PNT (NP) nastala až po dni 17. 7. 2019. Dopis Ministerstva zdravotnictví ze dne 11. 11. 2013 nemůže být relevantním podkladem pro běh lhůt, neboť není závazný. Počátkem běhu subjektivní lhůty je až den 2. 4. 2021, kdy spolek HABEAS CORPUS učinil předžalobní výzvu. Stěžovatelka dříve neměla povědomost a jistotu, že žalovaný záznamy v databázích neopraví. Stěžovatelka se domnívala, že věc je ze strany žalovaného v řešení a zjednání nápravy nějakou dobu potrvá. Stěžovatelka namítá, že argumentace městského soudu popírá důvěru ve správnost aktů a zásahů státní moci, na jakýkoli akt by bylo nutno okamžitě reagovat žalobou.

[9] Paralela městského soudu s judikaturou týkající se zápisů změn v katastrálních operátech a dokumentech je dle stěžovatelky nepřipadná, neboť zápis v RASFF byl dne 6. 1. 2014 proveden

pokračování

na základě předcházejících rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce, které bylo rozhodnutím ředitele o námitkách potvrzeno. Soud však rozhodnutí o námitkách zrušil. Prvostupňové rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce bylo zrušeno až 17. 7. 2019. Konstrukce městského soudu je tedy neudržitelná. Teprve poté, co byla zrušena rozhodnutí, o něž se mohl zápis v RASFF opírat, bylo možné spravedlivě očekávat, že příslušný orgán zjedná nápravu a provede změnu v RASFF ohledně *Coriolus versicolor*. Stěžovatelka právní kroky zahájila bez zbytečného odkladu poté, co zjistila, že žalovaný změnu v RASF neprovedl. Předčasná žaloba by byla soudem nepochybně odmítnuta.

[10] Městský soud nesprávně posoudil tvrzený zásah jako jeden jednorázový zásah. Podle stěžovatelky se jedná o dva pokračující zásahy – RASFF a PNT (NP).

[11] Stěžovatelka dále uvedla, že je otázkou, zda jsou více příslušné soudy ve správním soudnictví či soudy v občanském soudním řízení. Soud nezkoumal ani svou věcnou a místní příslušnost.

[12] Žalobní skutky se staly za nouzového stavu, městský soud se však opírá o judikaturu z období „hlubokého míru“ před 12. 3. 2020.

[13] Stěžovatelka označila dvě osoby zúčastněné na řízení o kasační stížnosti - HABEAS CORPUS, spolek a Unie příznivců Tradiční čínské medicíny, spolek.

[14] Žalovaný ve vyjádření uvedl, že se ztotožňuje s rozhodnutím městského soudu. Žalovaný zdůraznil, že stěžovatelka žalobu prohlásila za včasnou, neuvedla k tomu však žádnou argumentaci. Stěžovatelka podle žalovaného v kasační stížnosti účelově přenesla těžiště argumentace, že nezákonný zásah spočíval v zařazení *Coriolus versicolor* mezi potraviny nového typu, do argumentace, že nezákonný zásah spočívá v tom, že žalovaný zápis po roce 2019 neopravil. V replice ze dne 29. 10. 2021 v žalobním řízení žalobkyně uvedla, že zásahem má být pokus o přeražení *Coriolus versicolor* pod režim nového typu, tedy nikoli v neopravení záznamu. Žalovaný rovněž doplnil, že neexistuje žádný důvod, pro který by *Coriolus versicolor* nebyl považován za potraviny nového typu. Není třeba, aby přípis Ministerstva zdravotnictví ze dne 11. 11. 2013 byl závazný, nejpozději prostřednictvím tohoto přípisu se však žalobkyně dozvěděla, že došlo k zásahu, domněle nezákonnému. Nebylo povinností žalovaného opravit záznam v databázi RASFF a PNT, rozhodnutím ze dne 17. 7. 2019 byl zrušen pouze jeden ze dvou podkladových aktů provedení záznamu. Žalovaný shrnul, že žaloba byla zjevně opožděná, neboť jednání, jež žalobkyně považovala za nezákonný zásah, nastalo v prosinci 2013. Zásah nadto nebyl nezákonný, neboť *Coriolus versicolor* je potravina, jejíž konzumace před dnem 15. 5. 1997 [kdy vstoupilo v platnost nařízení EP a R (ES) č. 258/1997 ze dne 27. 1. 1997 o nových potravinách a nových složkách potravy] nebyla řádně doložena. Zápis do RASFF je následkem kontroly provedené dne 2. 12. 2013, nikoli opatření uložených stěžovatelce v rámci dané kontroly, z nichž jen jedno bylo předmětem námitek, jejichž vypořádání správní soud zrušil. Přípravek *Coriolus versicolor* však byl v databázi RASFF veden jako potravina nového typu již před datem 2. 12. 2013, a to na základě zápisu č. 2013.CCZ, jež podalo Portugalsko.

[15] V replice k vyjádření žalovaného a svém navazujícím vyjádření stěžovatelka zopakovala stížní argumentaci. Dále uvedla, že žalobou se domáhala vyslovení nezákonnosti zásahu pouze ve dvou bodech petitu, v ostatních bodech petitu se domáhala výroků ke zjednání nápravy stavu zápisů v databázích RASFF a PNT/NP. Soudy nic nezbavuje povinnosti rozhodnout i o zbytku žaloby a zjednat nápravu. Stěžovatelka rovněž upozornila, že je třeba zvážit věcnou příslušnost soudu ve smyslu § 104a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, a postup dle § 104c odst. 2 občanského soudního řádu. Stěžovatelka rovněž znovu zdůraznila, že povinnost správních orgánů provést opravy v databázi RASFF a PNT(NP) nastala až po dni 17. 7. 2019 a že teprve podání spolku HABEAS CORPUS je nutno považovat za počátek běhu subjektivní lhůty. Dále stěžovatelka uvedla, že trvá na důkazních návrzích uvedených v žalobě. Dále upozornila, že žalovaný se vyjadřuje, jakoby k věci neexistoval žádný

správní spis a že odmítáním vydat soudu spis se žalovaný dopouští porušení čl. 41 a 42 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Ve spise jsou obsaženy důkazy, že *Coriolus versicolor* v databázích RASFF a PNT/NP nemají být vedeny. Žalovaný diskriminuje žalobkyni, osoby zúčastněné na řízení a všechny uživatele doplňků stravy s *Coriolus versicolor*. Žalovaný se snaží soudu podsunout názor, že opatření Státní zemědělské inspekce, které bylo zrušeno, je bezvýznamné. Žalobkyně dále uvedla, že další zákazy *Coriolus versicolor* v EU jsou důsledkem zákazu v ČR. Stěžovatelka dále citovala judikaturu k principům právního státu či spravedlivé interpretaci právních norem.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[16] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala, že rozhodnutí městského soudu je nepřezkoumatelné, nespécifikovala však, v čem vadu nepřezkoumatelnosti spatřuje. Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení městského soudu přezkoumal v mezích stížní námítky, přičemž dospěl k závěru, že usnesení městského soudu je dostatečně odůvodněno a netrpí vnitřními vadami, které by způsobovaly jeho nepřezkoumatelnost.

[17] Ústřední spornou otázkou projednávaného případu je včasnost podané žaloby proti nezákonnému zásahu správního orgánu. Pro posouzení včasnosti podané žaloby je nutné posoudit, o jaký typ nezákonného zásahu se jedná, neboť od toho se odvíjí počítání lhůty pro podání žaloby. V obdobné věci téže stěžovatelky na základě kasační stížnosti založené na takřka totožné argumentaci Nejvyšší správní soud rozhodl rozsudkem ze dne 9. 12. 2021, č. j. 8 As 216/2021 - 79. V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od závěrů v tomto rozsudku učiněných odchýlit, a proto z nich v nyní projednávané věci vycházel.

[18] Podle § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.* Podle § 84 odst. 1 s. ř. s. *žaloba musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo.*

[19] Městský soud žalobou napadený zásah připodobnil k zápisu údajů o právních vztazích a jiných údajů do katastru nemovitostí záznamem a s odkazem na usnesení rozšířeného senátu ze dne 13. 10. 2015, č. j. 7 As 107/2014 - 53, dospěl k závěru, že napadený zásah je jednorázovým zásahem s trvajícím účinky. Stěžovatelka v kasační stížnosti s touto paralelou nesouhlasila a uvedla, že se jedná o dva trvajících zásahy. Stěžovatelka tak sice právní názor městského soudu rozporuje, ale neuvádí kvalifikované právní argumenty na podporu své námítky a argumentaci městského soudu nereflktuje. Nejvyšší správní soud není povinen a ani oprávněn domýšlet za stěžovatelku relevantní stížní argumentaci, námítkou se tedy zabýval jen v mezích daných stěžovatelkou formulovanou námítkou. Typové připodobnění zásahu správního orgánu spočívajícího v zápisu určitých údajů do systému RASFF k záznamu údajů do katastru nemovitostí se Nejvyššímu správnímu soudu s ohledem na povahu úkonu jeví přílehlavé, a dále tedy Nejvyšší správní soud vycházel z relevantně nezpochybněného závěru městského soudu, že v projednávané věci se jedná o jednorázový zásah s trvajícím účinky.

[20] Ve vztahu k počátku běhu subjektivní lhůty stěžovatelé v kasační stížnosti namítají, že počala běžet dnem podání předžalobní výzvy 2. 4. 2021 spolku HABEAS CORPUS, neboť stěžovatelka neměla povědomost a jistotu, že žalovaný neopraví záznamy v databázích. Městský soud však dospěl k dílčímu závěru, že subjektivní lhůta započala běžet nejpozději dne 24. 7. 2019, kdy nabylo právní moci rozhodnutí zrušující podkladový akt k vkladu do RASFF.

pokračování

[21] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, z níž vycházel i rozsudek zdejšího soudu ze dne 9. 12. 2021, č. j. 8 As 216/2021 - 79, je nutné za počátek subjektivní lhůty označit okamžik, kdy se do sféry žalobce dostanou takové informace, na jejichž základě mohl žalobce seznat, v čem jednání veřejné správy, jež má být nezákonným zásahem, spočívá a že je zaměřeno proti němu; subjektivní lhůta však nemůže spočívat jen na přesvědčení žalobce a jeho žalobním tvrzení, že se o rozhodných okolnostech dozvěděl v určitý okamžik, nýbrž na objektivním zjištění, které rozhodné okolnosti to jsou a kdy se dostaly do sféry žalobce (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2020, č. j. 2 As 388/2018 - 39, ze dne 22. 9. 2020, č. j. 2 As 263/2020 - 22, ze dne 21. 10. 2020, č. j. 2 As 316/2020 - 19). Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 5 Aps 5/2010 - 293, č. 2386/2011 Sb. NSS, vyplývá, že rozhodující je přitom znalost žalobce o skutkových okolnostech, z nichž vyplývá konání či nekonání správního orgánu, v němž je spatřován nezákonný zásah. Okamžik, kdy žalobce nabyl přesvědčení o tom, že předmětné konání či nekonání správního orgánu naplňuje veškeré znaky nezákonného zásahu definované v § 82 s. ř. s., není pro běh lhůty rozhodný.

[22] Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že stěžovatelka se o tvrzeném zásahu dozvěděla nejpozději nabytím právní moci rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce, Inspektorátu v Praze, jímž byl zrušen podkladový akt k vkladu do RASFF, tedy dnem 24. 7. 2019. Pokud by žalovaný na základě této skutečnosti měl povinnost vymazat zápisy, pak by tuto povinnost měl okamžitě, jakmile se o dané skutečnosti dozvěděl. S ohledem na relevantně nezpochybněné východisko, že žalobou byl napaden jednorázový zásah s trvajícím účinky, se pak nejpozději tímto dnem slovy rozšířeného senátu stěžovatelka dozvěděla „v čem jednání veřejné správy, jež má být nezákonným zásahem, spočívá“. Subjektivní lhůta k podání žaloby tak skončila dne 25. 9. 2019, jak správně uvedl městský soud.

[23] Již v rozsudku ze dne 13. 10. 2021, č. j. 8 As 147/2021 - 46, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že není přípustné, aby se subjektivní lhůta k podání zásahové žaloby odvíjela od vůle žalobce. Pro běh subjektivní lhůty dle § 84 odst. 1 věta první s. ř. s. není rozhodné, že spolek HABEAS CORPUS prováděl šetření k plnění povinností správních orgánů, resp. kdy seznal, že již má dostatek podkladů k podání předžalobní výzvy. Rozhodné je, že nejpozději od 24. 7. 2019 stěžovatelka věděla o zrušení podkladového aktu k vkladu do RASFF, tedy nejpozději po tomto datu měly správní orgány stěžovatelkou tvrzenou povinnost provést opravu zápisu do katalogu a databází.

[24] Stěžovatelka v kasační stížnosti nesouhlasila ani s posouzením počátku běhu objektivní lhůty. Touto námitkou se však Nejvyšší správní soud pro nadbytečnost již nezabýval. I kdyby totiž byla úvaha stěžovatelky ve vztahu k běhu objektivní lhůty správná, nic by to nezměnilo na tom, že stěžovatelka podala žalobu po uplynutí subjektivní lhůty. Opožděné podání žaloby způsobuje i marné uplynutí subjektivní lhůty. Z § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. vyplývá, že nutným následkem opožděného podání žaloby je její odmítnutí. Tento následek se vztahuje ke všem žalobním petitům, stěžovatelčino tvrzení, že soudy v případě opožděné žaloby nic nezbavuje povinnosti zjednat nápravu, nemá oporu v zákoně.

[25] Stěžovatelka dále namítala, že pokud měl soud pochybnosti o dodržení lhůt, měl stěžovatelku vyzvat k upřesnění a doložení lhůt. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 8. 2010, č. j. 7 Afs 63/2010 - 65, uvedl následující: „*Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že je povinností správního soudu, pokud dospěje oproti žalobci ke závěru, že napadené rozhodnutí bylo doručeno (oznámeno) žalobci v jiný den než v den jak bylo uvedeno v žalobě, a tato okolnost by měla mít za následek odmítnutí žaloby pro opožděnost, umožnit žalobci vyjádřit se k této okolnosti a navrhnout na podporu svých tvrzení důkazní prostředky. Teprve po té lze uvážit otázku včasnosti podané žaloby. Pokud tak krajský soud neučiní a bez dalšího žalobu odmítne, tak jak to učinil v této věci, zatíží své řízení vadou, která ve svém důsledku mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, resp. měla za následek, že o věci samé nebylo vůbec rozhodováno. Usnesení o odmítnutí žaloby založené na takové vadě řízení před krajským soudem Nejvyšší správní soud zruší pro jeho nezákonnost.*“ Obdobně se Nejvyšší správní soud vyjádřil též např. v rozsudcích ze dne 23. 9. 2010, č. j. 5 Afs 31/2010 - 105, ze dne 27. 10. 2011,

č. j. 6 Ads 123/2011 - 41, ze dne 31. 7. 2013, č. j. 1 As 43/2013 - 22, ze dne 13. 8. 2015, č. j. 9 As 316/2014 - 36, ze dne 14. 1. 2016, č. j. 9 As 244/2015 - 47. Smyslem tohoto požadavku je poskytnutí žalobci prostoru k tomu, aby se vyjádřil k zásadním skutkovým okolnostem před vydáním rozhodnutí a měl možnost soudu vyvrátit jeho předběžný názor o opožděnosti žaloby. Jednalo se však výlučně o situace, kdy žalobce v žalobě uvedl určité datum doručení rozhodnutí a soud ze správního spisu zjistil odlišné datum. Byl tak dán rozpor mezi tvrzením účastníka a obsahem správního spisu, aniž by o této situaci žalobce věděl. V nyní projednávané věci však popisovaná situace nenastala. Mezi stěžovatelkou a městským soudem není sporu o tom, kdy nastaly tvrzené skutečnosti. Odlišný názor však mají na to, od kterého okamžiku odvozovat počátek běhu objektivní a subjektivní lhůty pro podání žaloby, resp. která skutečnost zakládá počátek běhu lhůt. Nejvyšší správní tedy uzavírá, že městský soud neměl povinnost umožnit stěžovatelce, aby se k otázce včasnosti žaloby dále vyjádřila.

[26] Stěžovatelka rovněž namítala, že i okolnosti splnění lhůt je třeba dokazovat. Jak již bylo uvedeno, v projednávané věci není sporný skutkový stav věci, který by bylo nutné dokazovat, ale stěžovatelka a městský soud dospěly k odlišnému právnímu posouzení relevantních skutkových okolností. K přezkumu právního názoru však dokazování neslouží. K přezkumu správnosti právního názoru městského soudu slouží institut kasační stížnosti.

[27] Stěžovatelka rovněž namítala, že se městský soud nevyjádřil k věcné a místní příslušnosti. Jak bylo uvedeno v předchozí části tohoto rozsudku, žalobkyně podala ke Krajskému soudu v Brně žalobu, v níž jako žalované označila více správních orgánů. Žaloby proti jednotlivým žalovaným byly vyloučeny k samostatnému projednání a žaloba proti Ministerstvu zemědělství, o níž bylo rozhodnuto usnesením napadeným nyní projednávanou kasační stížností, byla postoupena Městskému soudu v Praze jako soudu věcně a místně příslušnému.

[28] Městský soud se zjevně považoval za příslušný, neboť věc nepředložil Nejvyššímu správnímu soudu a o postoupené žalobě rozhodl. V takovém případě neměl soud povinnost v napadeném usnesení výslovně odůvodňovat svou příslušnost k rozhodnutí o žalobě. Věcná příslušnost Městského soudu v Praze je zjevná (§ 7 odst. 1 s. ř. s.). Ve správním soudnictví rozhodují krajské soudy a Nejvyšší správní soud, projednávání žalob proti nezákonnému zásahu správního orgánu v prvním stupni však nepřísluší Nejvyššímu správnímu soudu. Místní příslušnost vyplývá z § 7 odst. 2 s. ř. s. Dle § 105 odst. 1 občanského soudního řádu, použitelného v soudním řízení správním dle § 64 s. ř. s., zkoumá soud místní příslušnost jen před vydáním rozhodnutí. I pokud by byl městský soud místně nepřislušný, tato vada by byla vydáním rozhodnutí zhojena. Nadto dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2007, č. j. 2 Azs 156/2006 - 38, nedostatek místní příslušnosti krajského soudu, který ve věci rozhodoval, namítaný až v kasační stížnosti, zásadně nezpůsobuje zmatečnost řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., a není tak důvodem pro zrušení rozhodnutí krajského soudu.

[29] Postup dle § 104c odst. 2 občanského soudního řádu, který stěžovatelka dávala ke zvážení, nebyl na místě, neboť pravomoc soudů ve správním soudnictví byla dána. Zásah, jak byl popsán v žalobě, je zjevně zásahem správního orgánu ve smyslu legislativní zkratky uvedené v § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (která se uplatňuje i tam, kde jde o výkon jiné pravomoci než pravomoci vydat rozhodnutí (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 2 Aps 2/2004 - 69, ze dne 18. 5. 2005, č. j. 2 Aps 1/2004 - 55, ze dne 5. 6. 2008, č. j. 9 Aps 3/2008 - 125, ze dne 12. 3. 2009, č. j. 6 Aps 2/2007 - 134, nebo ze dne 8. 6. 2022, č. j. 6 As 65/2021 - 30), neboť za zásah do práv je v nyní projednávané věci stěžovatelkou považován postup Ministerstva zemědělství jako ústředního správního úřadu při výkonu jeho působnosti ve veřejné správě. Jednání správních orgánů, které stěžovatelka popsala, odpovídá definici zásahu uvedené v § 82 odst. 1 s. ř. s. Zápis do katalogu a databázi není rozhodnutím a zároveň jím mohly být fyzické či právnické osoby zkráceny na právech. Nelze přehlédnout, že stěžovatelka sice vyjadřuje pochybnost o příslušnosti, resp. též pravomoci Městského soudu v Praze, ani tuto námitku však nespécifikuje ani nepodkládá kvalifikovanými argumenty.

pokračování

[30] Stěžovatelka blíže neodůvodnila ani námitku, že městský soud nemohl opřít své rozhodnutí o judikaturu z období před 12. 3. 2020. Námitka, že soud nemohl vycházet z judikatury z období „hlubokého míru“ je nekonkrétní a těžko uchopitelná. Nejvyšší správní soud k tomu pouze poznamenává, že specifickou situaci s pandemií covid-19 zákonodárce promítl do zvláštních procesních pravidel stanovených zákonem č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu. Ve vztahu ke správnímu soudnictví bylo možné požádat o prominutí úkonu i v případech, ve kterých to zákon jinak vylučoval (§ 3 odst. 1 daného zákona), o takový požadavek však v nyní projednávané věci nešlo.

[31] Stěžovatelka též namítala, že soud nejednal s osobami zúčastněnými na řízení. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 34/2021 - 50, soud dospěl k závěru, že v případě odmítnutí žaloby pro nepřípustnost dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je bezpředmětné zabývat se případnou existencí osob zúčastněných na řízení, jelikož výsledek rozhodnutí by byl totožný bez ohledu na možnou argumentaci těchto osob. Stejně závěry je nutné vztáhnout i na odmítnutí žaloby z důvodu její opožděnosti dle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Městský soud tak neměl povinnost jednat či jakkoliv řešit existenci osob zúčastněných na řízení, pokud žalobu odmítl. Z tohoto důvodu ani Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti nejednal s osami, jež stěžovatelka označila za osoby zúčastněné na řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil, proto kasační stížnosti podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[33] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první a odst. 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v soudním řízení úspěch neměla, proto dle uvedených ustanovení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. srpna 2022

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu